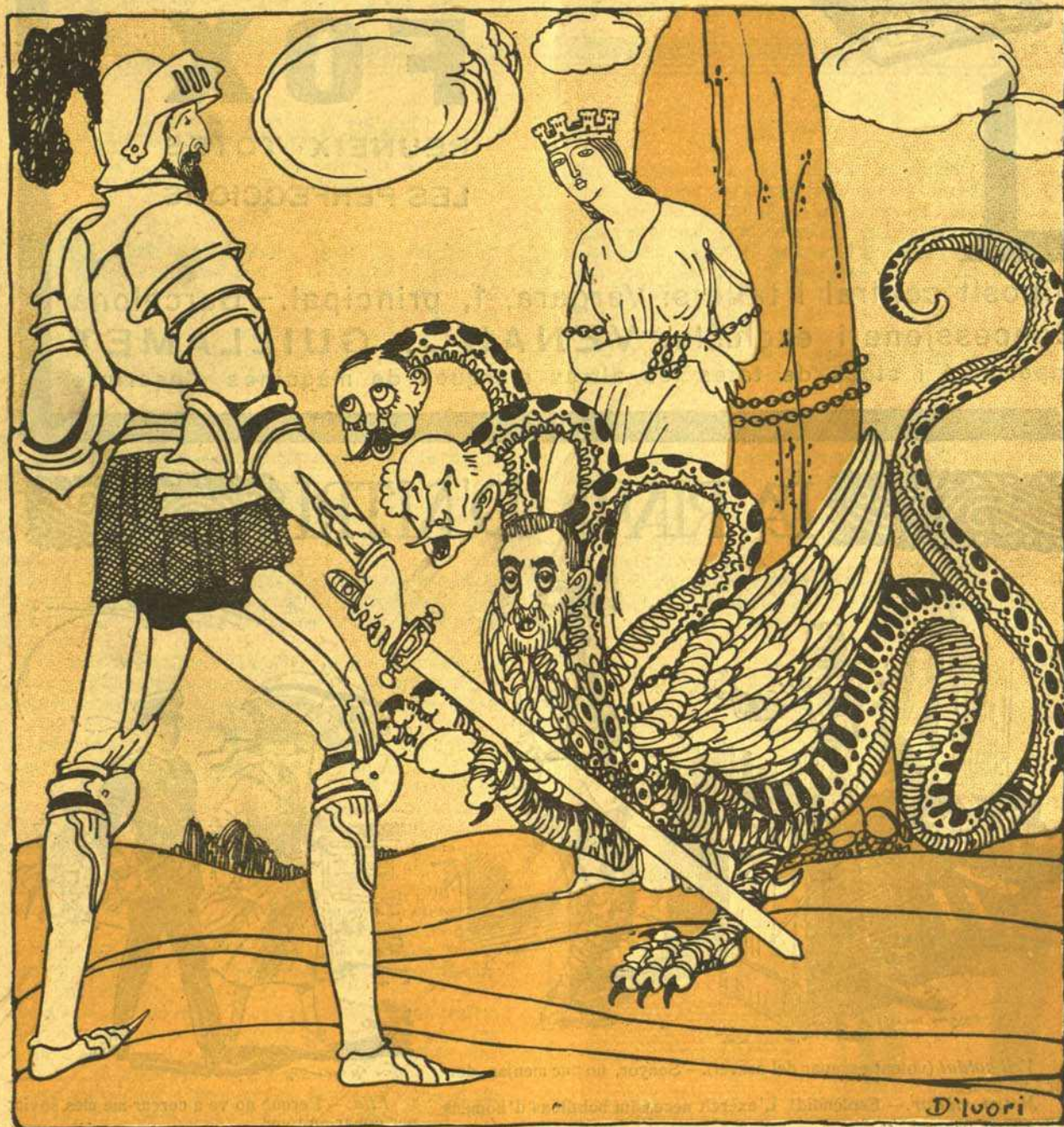

CVCA FERA

L'únic cavaller que es disposa a lluitar a mort amb el drac i assolir el deslliurement definitiu de la donzella.

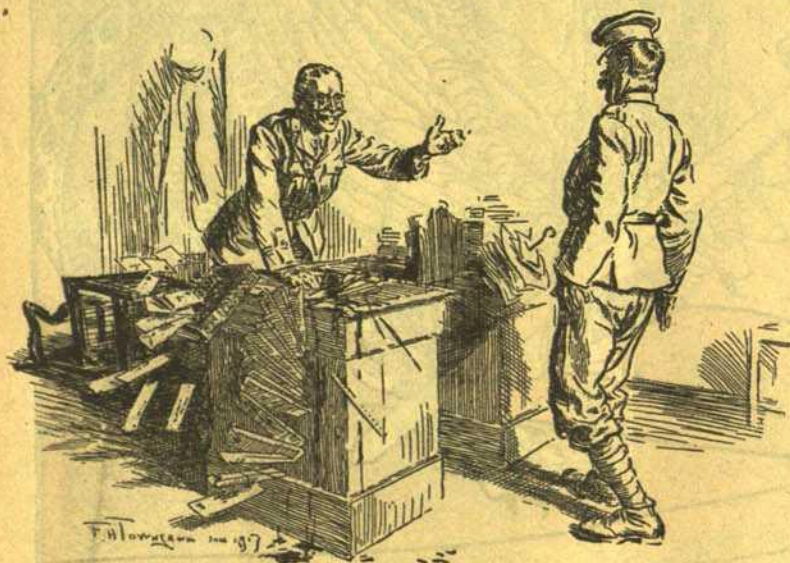

LA MÀQUINA D'ESCRIURE **FOX**

REUNEIX TOTES
LES PERFECCIONS

Dipòsit central i tallers: Vergara, 1, principal.—Barcelona
Concessionari exclusiu. **VENANCI GUILLAMET**
Importació i stock de totes les altres marques de màquines d'escriure

LA RIALA D'ALTRI

Vell soldat (volent escapar del servei).— Senyor, no puc menjar, dormir, ni beure!
Metge militar.— Esplèndid! L'exèrcit necessita batallons d'homens com vos.

Ella.— Perquè no ve a cercar-me mes sovint per donar un tom?
Ell.— La creia promesa d'aquell imbècil.
Ella.— Ca: potser veient-me sortir ab vostè activarà la declaració.

LLAMBREGADA

(Ofeada, en castellà, que segons el diccionari de la Real Academia significa: *Mirada pronta y ligera; examen ligero de un objeto. No fumem.*)

Al de la vida havíem sentit un tal desfici de serietat com al començar la present llambregada. Pagariem un xavo que CUCA FERA sigués *La Vanguardia*, on si no ens permetien entusiasmar-nos tampoc ens obligarien a fer humorisme sobre una cosa tan terriblement seriosa com és l'Assamblea de parlamentaris catalans.

Vos sembla si això de l'Assamblea es pot agafar en broma? Ningú s'ho ha pres en broma. Ara va de debò, ara va de debò! ha cridat l'Espanya tipa i cuïta de farces i sainets.

L'Assamblea ha sigut la veritable revolució anunciada. Que vagi dient en Dato que no passa res! A veure, quin serà el llàpiz roig que s'atrevirà a fer una creu damunt aquesta pàgina de l'Historia?

A la fi, després de molts anys i de molts desenganys, hem pogut gaudir la visió d'un acte de patriotisme i d'un patriotisme que no era pas de sarçuela castellana ni de *sesión vermut*.

Es estada la nostra Assamblea, un acte espontani d'acoblament davant del perill, d'energia davant la mandra, de puresa davant el podrimaner; un acte que sense senyeres, ni himnes, ni pasquins ni flamerades oratories ha conomès de soca-arrel el país. Podríem dir una novella Solidaritat més solidaritzadora que la primera, car fins aquell de *El alma en los labios* ens feia costat i els *certs elements* de sempre hi simpatitzaren convençuts, com tothom, que sols en Catalunya existeix un esperit lliberador i una energia reivindicadora.

No ens fa pas res que no hagin desfilat pèls carrers mils i mils de ciutadans en processó cívica, que no hagi esclatat ruidosament l'entusiasme popular; han concorregut, però, en el Saló del Consistori nou una nodrida representació de tots els organismes polítics, inclòs aquells més refractaris a la *qüestió catalana*, devinguda ara qüestió d'honra nacional.

Els catalans ja no som els que de les pedres en traiem pa, sinó aquells que ademés de treure pa de les pedres en treiem ideal i solucions, es a dir, entendrim les pedres. El nostre egoïsme decantat s'és convertit en altruisme autòndic i acabem de demostrar que si no existeixen Corts som capaços de fabricar-les i oferir-les de franc a qui en desitgi.

La passa

Hem encomanat el nostre desfici d'autonomia als més refractaris. Es una passa saludable que es va extenent, i desgraciat el que no l'agafa. Aquí tenim en Lerroux que començà per broma fent de malalt imaginari, un malalt de competència, i acabarà essent un Pi i Margall soci de La Lliga. Aquí tenim en Romanones que sembla intenti guanyar una flor natural en el certam de la política nacionalista. I és l'esperit generós de nostra terra qui ha fet el miracle de guarir un tarat i redreçar un coix o de llevar-los hi al menys, aquells horrissons esgarips de catalanofobia que els feia insoportables, així que esdevenia ocasió.

I les veus humils gosen ja aixecar-se imperatives en tots els indrets de l'Espanya castellanitzada i no es fa extrany que els imperatius pidolin bel ligerancia en aqueix ressorgiment de les nacionalitats ibèriques.

Per això ha sigut possible en la nostra Assamblea aqueixa imposant armonia d'opinions i aqueixa imposant austeritat de paraules, aqueixa significació de coratge unànim, aqueixa exigència viril de tots els concurrents, encarat amb els poders centralistes i oligàrquics.

Hermosa i consoladora, en veritat, resultà aquesta actitud de tots els diferents personatges acoblats en el saló del Consistori Nou.

Allí es deixaren discrepàncies i s'oblidaren agravis per a donar a la Espanya malestruga, la sensació del naufragi imminent i per a dir a chor al capità de la nau: o prens el timó tu, o el prenem nosaltres.

—¡No, hombre, no! ¡No ve Vd. que allí hay lo de aquí!
—¡Ah!... ¿y por lo tanto aquí hay lo de allí?

Dels que fugen alguns s'en escapen

Imaginem-se que sou catalans i representeu comarques catalanes i que a l'ensems sou gent llogada i teniu l'amo al poder. D'aquí en surt un compromís terrible: tornar-vos contra l'amo o contra la terra.

En aquest cas es trobaren alguns diputats i senadors concurrents a l'Assamblea.

Vaig tenir un catedràtic de Filosofia que entre'ls parers contradictoris de dos sabis regoneguts, adoptava invariablement un terme mig per a no desairar a l'un ni a l'altre. Això era una solució digne. També ho fou la dels que assistiren a l'acte memorable del passat dijous i intentaren nadar i salvar la roba. Com que això no els va ésser permès, es limitaren a romandre en son lloc en calitat d'oients.

Però eixiren del saló a l'hora de votar les conclusions, escapant-se tal vegada d'una excomunió sempiterna. No obstant, un d'ells tornà. Es conta que al passar a freg de l'estàtua d'en Fivaller l'estàtua arronçà les espatlles. El gest despectiu del marbre li produí calfreds, i a la primera cantonada fingint un mal-de-ventre i abandonant a llurs correligionaris, carregat de penediment, desfeu son camí.

Mentres, resseguint les propies petjades degué dir-se: mig segle de mals governs i tota una generació d'embaïats d'injustícies i prevericacions et contemplen.

I era així.

«Alto les seques que'l senyor s'és agraviat!...»

En això els comissionats catalans arriben a Madrid i es reuneix el Consell de ministres per a examinar les conclusions de l'Assamblea. Però, ai fillets de Deu! en Dato i la seva colla s'ho han pres a la valenta.

Autonomia prou, *bien entendida* i amb el temps... mentres es mantinguin dintre els límits de prudència, *las ideas genuinamente regionalistas*.

Es a dir, de l'autonomia—havem de començar a escriure-ho amb majúscula—*les ideas* GENUINAMENTE REGIONALISTAS *els hi son simpàtiques* però encara, *mantingudes dintre uns LÍMITES DE PRUDENCIA*.

Ja és ben poc això, senyor Dato. I no podríem estirar-ho una mica més? És l'últim? Paraula de rei? Ah, inclits i inveterats centralistes!

Estem en 1917 o en 1897? això era surtint d'un Consell de ministres o de la taula d'un cafè de *camareras*, del cor d'un governant o de la boca d'un empleiat d'Hisenda, gendre de quinta classe, recent vingut de Castorgeriz?

Es que el govern intenta fer suposar als que baden que l'Assamblea de Barcelona té pretensions separatistes? Però si en Lerroux hi era, si hi eren els d'en Romanones i altres significats inconsútils! Que no ha vist el govern al propi Giner de los Ríos, missatger? Es que ha perdut la confiança en tothom?

En fi, deixem-ho correr.

En quant al que es refereix a la pretensió d'obrir les Corts totseguit i sinó reunir-les en altra assamblea el 19 del corrent a Barcelona, el govern *entrega por entero a la opinión pública española, de cuya sensatez y clarividencia está completamente se-*

—Marina, yo parto... Muy lejos de aquí!

(Lletra i música de Marina.)

guro, el juicio que tal intento merece. Ja hi pot pujar de peus.

Es a dir, ho entrega al judici de la mateixa Assamblea representant de l'opinió. Està fresc.

El cas és que o sobra aquella apel·lació al bon seny del país o sobren les amenaces que, enfutismat, dirigeix als parlamentaris assembleístes. No res menys califica de intent de convocar una altra assamblea de parlamentaris a Barcelona, d'acte *verdaderamente sedicioso definido y castigado en diversos—mosca!—artículos del Código penal*. I la famosa resposta als parlamentaris catalans fineix amb una conminació rotunda del govern, de complir el seu deure, que considera contraposat al nostre, amb *entera y resuelta firmeza*.

Altres extrems així mateix superbs i espantables conté la nota facilitada a la premsa i acordada pel Consell de ministres. No caben en el limitat espai d'una modesta CUCA-FERA. N'hi ha suficient, però, amb el que esmentem per a veure la malícia i la follia que ha desperatat el gest de Catalunya.

Per la seva banda, al deixar la capital d'Espanya, els comissionats parlamentaris, també han assegurat que seguirien complint el que ells estimen com un *deure ineludible*.

Apa i endavant. No ens cab a la testa com petarà aquesta competència de deures. De totes maneres el dia 19 es aprop. Pensi el terrible Dato que la nostra comissió no és pas el mateix que la de Tomelloso, que acaba de visitar-lo aquests dies. Nosaltres som gent de compromís i de paraula.

Ha estat molt oportú el quefe del govern d'assegurar als periodistes que això de la suspensió de garanties anava llarg. I tal si hi va. Ara manca que a les taules de la llei d'en Sánchez Guerra s'hi afegixi l'onzè manament de la Censura: No parlaràs dels parlamentaris catalans ni de çò que els castellans puguin degudament substituir-los. I els onze manaments s'enclouràn en tres: no em rautis, no em rautis i no em rautis.

M. F. DE LA VIROLA.

L'UL TAFANER

LEGIM: «Amb motiu d'haver infringit les Ordenances municipals en el Parc un subjecte sense domicili conegut, fou reprès per un guardia municipal dels esmentats jardins, essent agredit pèl subjecte en qüestió.

Conduït l'agressor a la Delegació de Policia de la Barceloneta per dos guardes del Parc, es comunicà el fet al delegat de servei don Daniel Parés Moratinos, a l'objecte de que procedís al que en justícia correspongués, contestant dit senyor delegat que els guardes del Parc no tenien dret de presentar cap detingut ni detenir a ningú, perquè no eren cap autoritat, i llur missió era únicament la de guardar passeigs i jardins, afegint que no hi portessin a ningú més perquè no serien atesos i que donaria el parte al Jutjat municipal deixant en llibertat a l'agressor.»

Molta raó tenen els de policia. Cada hu segons les seves ordenances. Quan us tiren pèl cap des dels balcons qualsevulla endròmina, materies o líquits sospitosos, quan algú es pren franqueses amb les noies que transiten pels carrers, quan els malinquiets trepitgen els jardins públics o tiren fang damunt els cartells anunciadors, la policia, vegent-ho, ni es mou ni renya, ni s'amoïna.

Es que els municipals i guarda passeigs han de detenir als que els peguen o cometen altres accions punibles de la exclusiva incumbencia dels de la G. S? Què's fiquen aquests en el que pertany als altres? Perquè els altres, doncs, s'han de ficar en ço que pertany a ells?

Tothom té la seva dignitat professional.

Un regidor de Reus, idóneo, ex-alcalde i aspi-

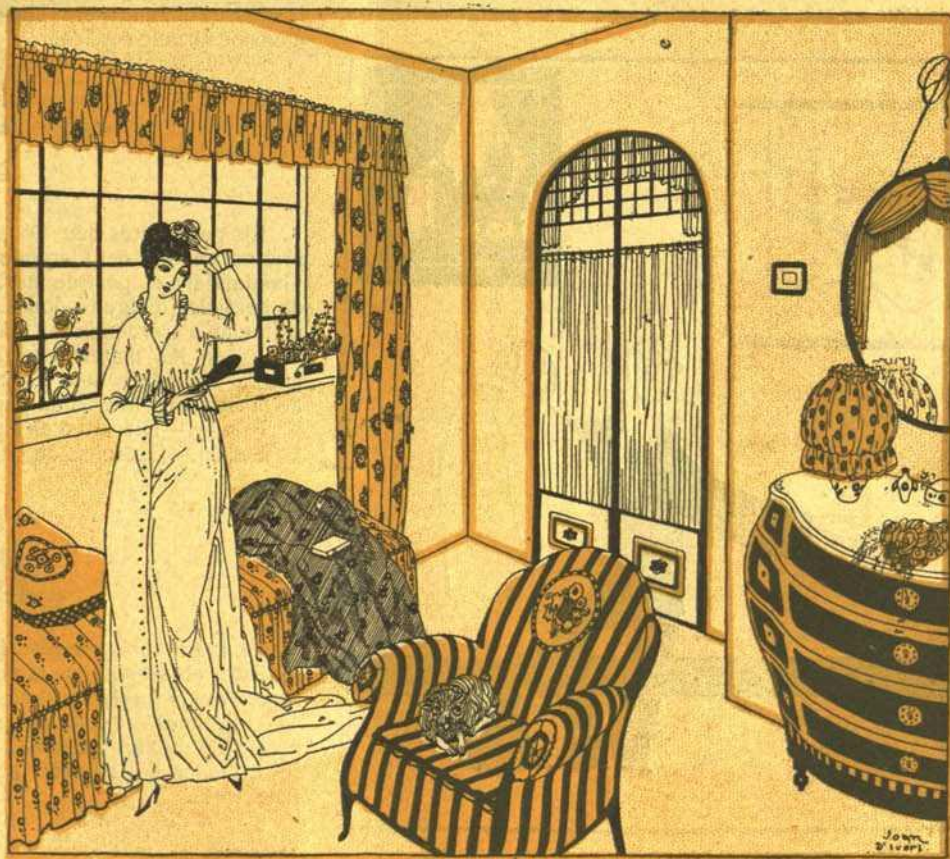
rant a la vara, en la darrera sessió celebrada en el consistori municipal, no sabent com fer-ho per a demostrar la seva clarividencia lluminosa, volgué intervenir en una discussió sobre la «tercera setmana municipal», i es despenjà de la següent manera:

—Senyors—diguè,—no sé perquè s'empenyen en que s'assisteixi precisament a la tercera setmana municipal; no's podria assistir a la segona o a la primera?

No cal dir que tothom va quedar encantat i admirat.

El Día—un dia és un dia—periòdic madrileny, ha tocat el botet a En Maura sobre la possible proximitat de reunir-se les Corts. En Maura ha respost amb un tele-

—Li sobra tanta cadira com al President del Concell.

grama—es molt servidor En Maura.—I el telegrama deia així:

*«Conoce usted la complejidad de la pregunta, des-
avenida ciertamente con el laconismo telegráfico. Ante
la gravedad de las circunstancias, no se inaugura
sino que se refuerza el daño inveterado de estar Es-
paña ausente de gobierno. En los momentos actuales,
parece difícil improvisar subsanaciones. Las faculta-
des legales de las Cortes son cosa diversa del presti-
gio auténtico de la representación nacional.»*

Vaja, sí, entesos. Algú ha dit que així parlava Zara-
trusta. No està mal, mentres fos un Zaratrusta mallorquí
president de la Real Academia Española.

Es comprèn que l'home desprecii una mica el català,
amb els mots del qual no hi ha maneres de fer aquests
prodigis d'untuositat sibilina.

...Perque es allò que escrigué Fra Luis de León en sa
obra de perenne actualitat titulada *Los Nombres de
Cristo*: Aquests que ara manen regnen per a sí mateixos...

Ço és el final de un discurs pronunciat a la Setmana
Municipal de Barcelona. Endevina, endevinalla: a que no
sabeu de quin orador és.

Que en sou de beneits! Amb tota la pietat de la cita,

(Conversa bon troç interessant, copçada per la censura).

ben expressats tant l'autor ascètic com el títol místic del
llibre, aquestes paraules són d'en Lerroux. Refieu-vos de
les apariències!

Val a dir que en Lerroux ja no és en Lerroux. Els seus
intims diuen que fa molts dies sent desvetllaments inter-
mitents de la seva consciència que vol portar-lo pel camí
del penediment. Tant es això veritat, que un bon matí al
llevar-se del llit, il·luminat de repent pel llum del cel, feu
promesa de ingressar al partit menys revolucionari d'Es-
panya; i per més mortificar-se va decidir, com un bon
minyó sense fèl, acatar la quefatura del malèfic senyor de
la vaselina i dels rinxolets. Mirèu quines tonelades d'he-
roicitat: va decidir fer-se datista! idòni!

Ara bé, quand ja se havia disposat per a la realització
del seu propòsit—nou cas d'esgarrafament!—va descobrir
que aquella calavera poetitzada pels rinxolets, aquella
testa virginal amb els ulls moixos i la rialleta melosa,
aquella ametlla ensucrada d'Alcoy, aquell cap petit, infim,
d'ocell sense ploma, era... una bomba enfarfegada dels
més terribles explosius!

Estem a sobre d'un volcà, d'un Etna, d'un Tutucaca-
tetepec. El dia que senti un esclafit i veieu que tota
Espanya va pels aires, és que ha fet un pet la closca de
aquell infel·lic que s'anomenava l'Eduarditu.

Què tenieu pensat, que era una arengada tímida sense
ganyes? Doncs es un estadista de *cuerpo entero* que farà
parlar, si es menester, els canons.

Un amic irònic diu que ja tindria prou en fer espetegar
la closca com una meravella de focs d'artifici; però un altre
amic més irònic replica:

—Vols dir que hi té res a dintre?

Els periodistes que no poden estiuar a les platjes
aristocràtiques de Cardedeu — en la nostra Geografia
Guadalajara és port de mar, on el Coix pesca tota mena
de bestioles d'aigua—doncs, els periodistes que no poden
estiuar a Cardedeu fan compte de passar-se la calor fent
xistos en les mateixes gazetilles; aixís un de aquests
màrtirs folicularis deia l'altre dia redactant el programa
de la Setmana Municipal per al dia següent:

Primer.—Discurs d'en Lerroux.

Segón.—Exercicis de bombers.

El brau home, senyor Dato, enraonant amb els pe-
riodistes els innovà que la vaga dels obrers «*La Construc-
tora Naval*» havia sigut resolta.

—Es inútil—digué un periodista,—perquè la censura
no ens ho deixarà passar.

—Doncs em sorprèn, perquè, com dic, la nova és sa-
tisfactiva.

Ja ens dispensarà el senyor Dato; a nosaltres no ens
ve gens de nou. Sabem per experiència pròpia com els
censors compleixen el decàleg governamental.

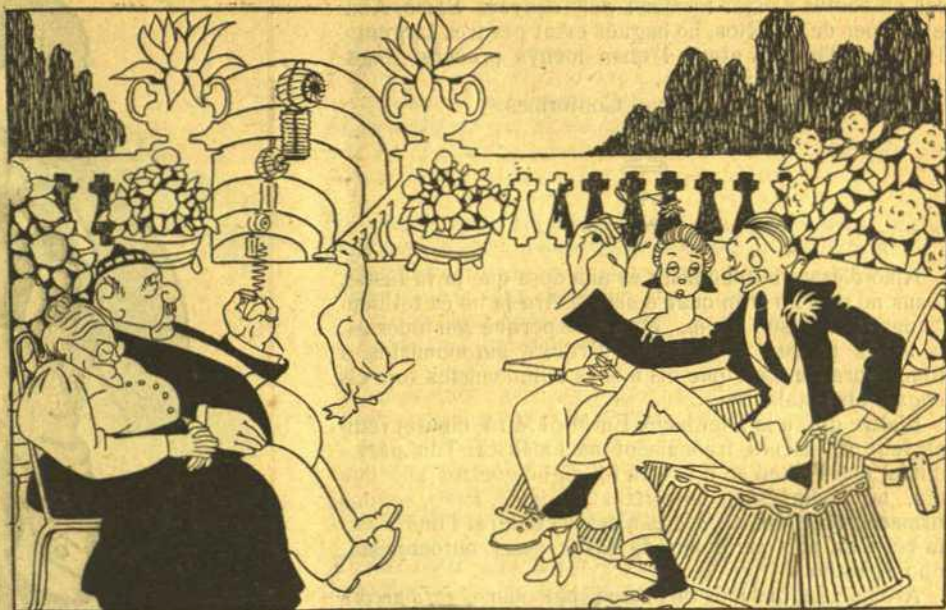
També eren satisfactòries per a les institucions i àdhuc

per al govern, algunes làmines que ens suprimiren en edicions passades.

Per cert que en una d'elles la llegenda deia: «Cametes ajudeu-me», i el traductor del govern civil va traduir-ho per «¡Cometa, ayúdanos!» i, es clar, uns republicans que fugien davant l'espectre impensat de la república, varen convertir-se en uns imploradors d'un astre parabòlic. El possible mefitisme de la cua de l'estel assustà al censor, i com no es deu enraonar de coses que portin cua...

En fi, això és més gros que allò que es conta d'aquell notari qui, al trobar en una escriptura les paraules *colgats i capficats*, que es referien als ceps d'una vinya, va traduir-les per *sepultados y melancólicos*.

I ara vagin dient que el món és una vall de llàgrimes, i que les coses van de mal en pitjor a Espanya, i que el poble no té amb què matar l'estona. Ni hi ha un tip, creguin, n'hi ha un tip.

Ella.—Doncs ara, quina edat tens tu?

Ell.—Mira, el meu germà va neixer per la Festa Major de Tiana... Ves comptant...!

No'ns fa por. Tot lo més un Gutierrez de comedia. Recordem «La tornada d'en Titó» i diguem-li a propòsit de la nota oficiosa:

Gutierrez no ti baraquis,
mira que't faràn malvien.

Diu que aviat debutarà un torero català, anomenat Ernest Ventriola. Vaja! vaja! Pobre xicot, se veu que deu tenir bons sentiments. Si es català de veres, no serà mai un destre dels que guanyen diners i acabarà malament, entre les banyes d'un brau.

Per això dic que deu tenir bons sentiments, vol venir a morir en sa patria, en els braços de sa mare.

No hi ha cap regidor que li dongui un modest carrec a n'aquest minyó, fentli tallar avans la queta.

Ai! ai! ai!

Ja vé, ja cau, pobres parlamentaris catalans! Aviat tindran entre cap i coll el Còdic Penal que aixequen entre en Dato i l'..... (censura)..... disposats a tirarlos-hi si no callen, si no son neutrals, si no son idonis.

No li sabiem aquestes qualitats al senyor Dato. De manera que parodiant a en Bartrina podeu dir que:

Dato es un guardia civil.

D'un quants dies ensà el govern no fa més que anunciar millores. Que farem, que direm i vinga animar a tothom per a que tinguin aguant i paciència, confiança i resignació. El ministre de Foment, el nom del qual no se'ns acut a la memoria de tan poca amistat que li servem, ha tingut la pensada d'establir unes càtedras ambulants de divulgació científic-agrícola. Es tracta de recorre pobles *esparciendo enseñanzas*.

Naturalment que s'haurà de llogar un trompeter i un timbaler per a cridar els alumnes i agrupar-los en la plaça pública.

Oh, quins bons diumenges se'ls hi esperen als pagesos espanyols! En Rusiñol podrà escriure *La Divulgació científic-agrícola que passa*. Ara manca saber qui serà el gendre Cop-de-puny.

Els homes se troven i les montanyes no. Això es una veritat com un temple.

Diu en Lerroux, si la comissió enviada per l'Assam-

blea en contes d'estar formada pèls senyors Samà, Abadal i Giner de los Ríos, ho hagués estat per tres sargents, el Govern l'hauria atesa i quan menys procurat enganyar-la amb bones paraules.

Uva! Vosté sab de què va. Conformes.

Això d'ésser autonomista és una cosa que ja fá fàstic. Abans no més ho eren quatre cebes. Ara ja ho és tothom. Els uns perquè són carlins, els altres perquè són federals, els altres perquè es diuen monàrquics autonomistes, a última hora passarà que els menys autonomistes som els cebes o els catalanistes.

L'altre día, a la Diputació, En Mir i Miró, diputat radical, feu un discurs francament nacionalista. Tan nacionalista, que l'Ulled se li revelà i li digué que tot allò que deia, no podia ésser autoritzat pel *jefe*. Però, segons afirmació d'En Mir, el *jefe* ja n'estava enterat i fins hi venia bé. Rès, allò que deiem: fa fàstic ésser autonomista, ja ho és tothom.

Are que, segons més tart hem sabut, quan el *jefe* arribà de Madrid, hi anà l'Ulled a queixar-se i En Lerroux li donà la raó. Però, també hem sabut encare més tart, que quant en Mir i Miró anà a trobar-lo, també li donà la raó.

Quin caràcter més bó té aquest Lerroux. No vol renyir amb ningú. Abans que perdre a un amic prefereix declarar-se autonomista! Es tot un polític!

Tenim l'intenció d'oferir vinticinco pessetes al que ens expliqués què vol dir el telegrama amb que contesta l'il·lustre senyor Maura a la pregunta que desde Madrid li feren, sobres el que pensava de les conclusions de l'Assemblea de Parlamentaris catalans.

No pot ser, perquè «La Acción» ja ens ho explica què volia dir el president de l'Acadèmia de la Llengua castellana.

Sembla que don Antoni no està conforme amb la reunió de parlamentaris espanyols anunciada pèl dinou, perquè diu que ho són per frau, es a dir, que han robat l'acta.

Si la nostra veu pogués arribar a les olímpiques cimes on està assentat vostè, li diríem que parlés pèls seus. Aquí no es gasta això, no en volem de Sánchez Guerra.

Si ens demostra qu'en Lerroux o en Marcellí Domingo en aquest cas no tenen dret a dir el que diuen, pleguem demà. I vegi que parlem dels contraris, que si parlavem del nostres...

En Noel Llopis, aquella mena de regidor que organitzà l'homenatge a l'alcalde dimitit—en Rius i Rius—i que merescué que aquest digués un día que tots els homes

ROYO.—¡Ai, què tinc! ¡Ai, què tinc!

ROMANONES.—Correu, correu que ha agafat l'autonomia.

servien per alguna cosa i que en Llopis servia per allò..., ha tingut amb dos dies de diferencia dues qüestions personals d'aquelles d'anar al *campo del honor*. Si no que, en Llopis, com que això d'anar al *campo* és una cosa que no proporciona no més que gastos i no dona cap rendiment, ha acordat no anar-hi, encara que li diguin cul d'olla.

El primer en retar-lo per difamació fou un ex-passant seu, i el segon el célebre Vives, aquell ciutadà de Lleida que no té pels a la llengua i que per aquesta senzilla i defectuosa circumstancia, renyí amb el Marquès d'Olerdola i sortí de secretari de l'alcaldia.

Les conseqüències d'aquests desafiaments frustrats per poca afició d'en Noel, han sigut ben petites encare que profitoses: la compra d'un pot de subnitrat de bismut que l'aixerit regidor de Sans hagué de proporcionar-se perquè del disgust se'n anava en llàgrimes. Quin mullader, fillets de Déu!

D'aquesta feta es capaç de tornar-se bona persona i mesurat en el parlar. Si no ho fa aixís, augurem que aquest no serà l'últim pot de bismut que comprarà.

Uns quants periodistes que, durant el regnat d'En Rius i Rius a la Alcaldia, es constituïren en Junta de Defensa de l'arcalde, el dilluns passat anaren a Montjuïc a càl Joan a sopar amb ell.

Què, perquè anaren a Montjuïc? Doncs senzillament, per estar més aprop dels jitanos.

Al senyor Ulled (don Pepe), li ha passat lo que a n'els nois dolents: rebre una nata del mestre i una altre de la mare, quan se queixen de que els hi van pegar.

Va voler enfilar-se i en Mir i Miró, plam! pinya; va a exclamar-se a En Lerroux i: té! perquè t'en recordis.

En Colomines Maseres fou més prudent i amb la d'En Rocha en tingué prou.

D'estiueig

L'hereu Portell, medita:—Déu meu, què passarà? Ell ja té a punt el fato que cal per viatjar; —la raqueta del tennis, els goços, la escopeta, i l'assurtit de trajos de camp i d'etiqueta,— prò és el tutor qui mana, i aqueix encara no ho vol; i això que estem a mitjos del mes de juliol.

Ell massa que pregunta:—quin dia sortirem? mes tots, a chor, contesten:—encara no ho sabem. Potsè el doctor ho allarga perquè no fa calor; Potser estàn fent obres al quarto del senyor; potser encara dubten del lloc on s'ha d'anà si ha de sè a muntanya o a Sant Sebastià.

No sé perquè cavil·len:—pensa l'hereu Portell. A tot arreu on vagi, he d'estar bé:—diu ell. Si tinc un camp de tennis, o un tiro de coloms, un auto i un balandro per poder fe escursions, res més me preocupa; ni he de volguer res més: l'hisenda marxa sola, pagant els massovers...—

Ell vol sortir de dubtes:—Senyò administradò: vol fé el favor de dir-me, si hem de marxar, o no?— El bon senyor, rumia: té por de contestar: se grata el cap; se'l mira, no sap com començar:

—Senyor: al mas hi ha els tifus; no hi estaríen bé: a vos os convindria marxar a l'estranger; —...les nits de l'Adriàtic,... les vaguetals del Nort... per cert, que no més falta extendre el passaport.

Mes, no sabeu vos, ara, el gran perill que hi ha: hi ha tanta falla d'homes al lloc on heu d'anà, que tenim por que al veure-us, tan elegant, tan ff, les dames s'entussiasmin, i os facin quedà allí!...

NARCÍS.

Les visions interessants

La més plaenta visió del mon és al Cafè Tortoni de París.

ADRIÀ SCHOLL.

La visió que resta més dolça al fons de la meva ànima és la de la montanya Pelada. Que en soc de calavera!

EL SENYOR ESTEVE.

La visió més interessant la gaudí Europa al començ del segle passat així que Wellington fou vencedor en la batalla de Water-Closets.

PIC I PON.

La visió més meravellosa i èpica que han admirat els meus ulls la vaig trobar en una estampa de Santiago, qui trepitjava amb el seu cavall blanc un bé de Deu de maurins. Quin dols esgarrifament!

EDUARD DATO.

La meva visió no és realitzada encara, però esdevindrà al fi, quan a distància dels països infectes li puga dir a qualsevol Jaume, pot ser a En Bofill i Matas: «Santiago, cierra España».

JOSEP CARNER.

La més tràgica visió ahuc per a les ànimes acostumades a Esquilo i a Fola Igúrbide, que és tot el que es pot dir, la vaig encepegar en una safata que contenia dugues dotzenes de cadavres d'aucells fregits. Res té que veure amb aquesta visió la dels Infants de Lara del romancer de Castella.

Dic el mateix que en Pere.

PERE COROMINAS.

RICARD WAGNER.

Soc del mateix parer que el autor de la «Vida Aus-tera».

WOODROW WILSON.

La visió més nutritiva per als meus filets és la que poden assolir per el bell ull del meu llombrícol.

ALECANDRU I.

La més festiva visió que he gaudit al mon, fou el mar-quès d'Olérdola en diada de Corpus. En un sol jorn el vaig encepegar tres vegades amb tres diversos penons. Resolguí tancar-me a casa per no trobar-lo una altra vegada i quedar-me sense budells del tip de riure.

CARMEN DE BURGOS.

La més llastimosa visió que ha ferit el meu cor va ésser la del Emilià Iglesias quan en el primer de juny li va dir el jefe: Ja hi som! Van haver de dar-li una muda de roba, perquè Alecantru no pot aguantar cap cosa infecta.

ULLED.

La més jocosa visió que mai podrien pensar fora la d'En Marcellí Domingo acompanyat d'En Robert Castrovido demanant-li fa dies, a En Dato, que tingués llàstima de la seva joventut i no la malaguanyés. Per mor de la immunitat!

EL GUÍA JOAN.

El senyor Formiguera

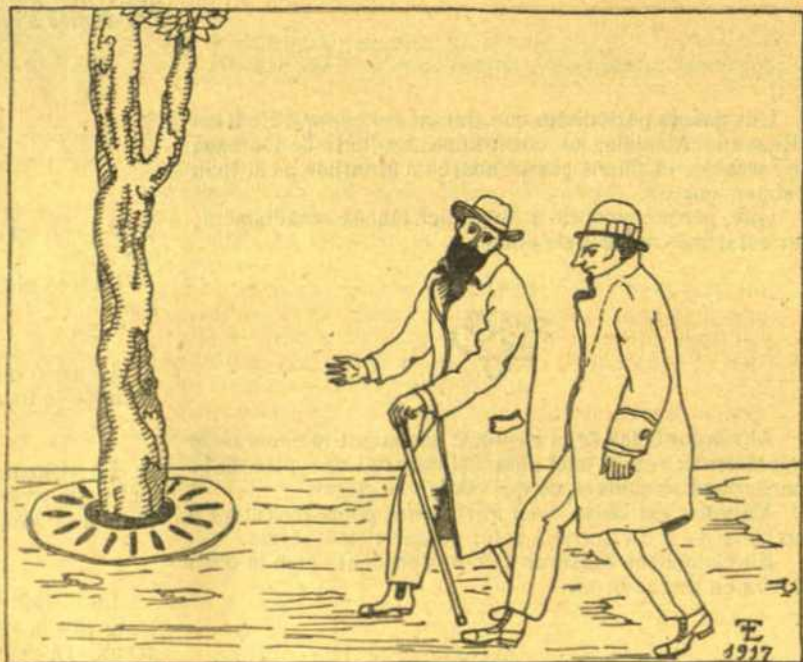
No sabeu de què vé que hi hagi senyors que's diguin Formiguera? Doncs, ve d'un senyor que tenia una gran facilitat per a xuclar. Era un dò, era una facultat que ningú li podia disputar. Aquest fou el primer senyor Formiguera que hi hagué al món i la cosa va anar tal com are us explicaré:

El senyor Formiguera, que encara no s'en deia, com que sabia xuclar tan bé, adaptà les seves aficions gàstriques a aquesta habilitat i es feu un entusiasta menjador de cargols que extreia amb deliri de la closca llur, de musclos que xarrupaba amb bojeria, d'ostres i de tot el que requereix ço que se'n diu succió.

Peró, una de les coses que més entusiasmaaven al senyor Formiguera era el xuclar granitzats i horxates gelades amb la palleta. Era un *sportmen* de la palleta, un maníatic, un viciós. Ja se sabia; per Nadal les neules amb vi bò que li pujaba neula amunt i cap amunt, i durant l'estiu horxata per aquí, horxata per allà, es passava el sant dia xuclant com un desesperat. De tant xuclar tenia ja les galtes begudes i estava no més que amb la pell i l'ós. Corria el perill, un dia amb una xuclada, de girar-se com una mitja.

N'hi han que quan prenen un gelat, avans de xuclar amb la palleta, primerament bufen per si està embussada o per a netejar-la, però, filets de Deu! el senyor Formiguera no tenia paciència i fiava massa en els seus pulmons, mai havia bufat, de la primera xuclada buidava mitja copa i amb un altre ja arribava a l'hora del pago de la consumació. Allò no era un senyor, allò era una màquina pneumàtica.

Veus-aquí que, un dia, al disposar-se a pendrer tranquilament un granitzat de xufia i en el precís moment de donar la primera xuclada amb la canyeta, notà que una cosa li entrava ràpidament boca endins i s'engargussà i tot. Sentí com unes estranyes pessigolles al coll que li feren

Dos previnguts que s'han comprat impermeable per si plugués el dia dinou.

tossir, pero, fou inútil. A dintre li havia entrat quelcom que no li volia sortir malgrat els esforços que efectuà. Sabeu que era? A dins de la palleta hi havia unes formigues i sup!! li anaren coll endins amb la xuclada, pobres! anaren a parar per sempre més als cataus pregons de les entranyes del senyor Formiguera! Mai més, veuriem, potser, la llum del sol! Mai més treuriem, potser, el cap enfora!

Mes ai, que la formiga es pacient i constant com el pèndol de un rellotje! Jo m'ho ben creia que aquelles formiguetes no eixirien mai més a fora i... no fou així.

El senyor Formiguera que era un home al qual, el xuclar l'havia abocat a una gasiveria extraordinària quina gasiveria l'havia tornat taciturn, devingué de mica en mica optimista i falaguer, molts cops somreia, altres vegades reia francament.

Tothom se preguntava—que li deu passar al senyor Formiguera—que encara no s'en deia—sembla que mudi la pell del caràcter. —Exclamaven molts que'l coneixien, al veure'l transformat.

I ningú ho endevinava. Ningú ho endevinava perquè era molt difícil poguer-ho endevinar. El senyor Formiguera somreia. El senyor Formiguera reia i estava alegre i enjogassat perquè a dintre seu hi sentia com una renovació, com un canvi o trasbals. Eren les formiguetes que's movien i li anaven coll amunt i coll avall començant-li a fer caminets, tal com al mig d'un camp i a plena llum del sol. El senyor Formiguera tenia caminets de formigues a dintre seu, i al passejar-se-li pels dintres li feien unes pessigolles tant suaus i tant fines que li canviaren el caràcter en pocs dies.

Pero lo meravellós d'aquesta historia que ara os conto no es pas això que he dit. Lo gran, lo increïble es ço que vaig a relatar.

A mida que el senyor Formiguera anà tornant-se alegre, anà perdent la gana. Vingué un dia que no tastà ni un mos de pa. El menjar li arribà a fer fàstic. No podia sentir ni parlar-ne. I, mireu el que son les coses, com menys anà menjant, més anà engreixant-se i posant se bò. Era tot un matonet i això que ja feia més de tres mesos que no havia tastat res. La família en restà tota sorpresa de tots aquets mudaments del senyor Formiguera. Ell no menjava i ell estava bò, més bò que quan menjava. Primerament això li portà moltes raons perquè s'arrivà a sospitar que endrapava fora de casa, però, se'l subjectà a una estreta vigilància i, efectivament, no entrava en el seu còs ni un trist llobí.

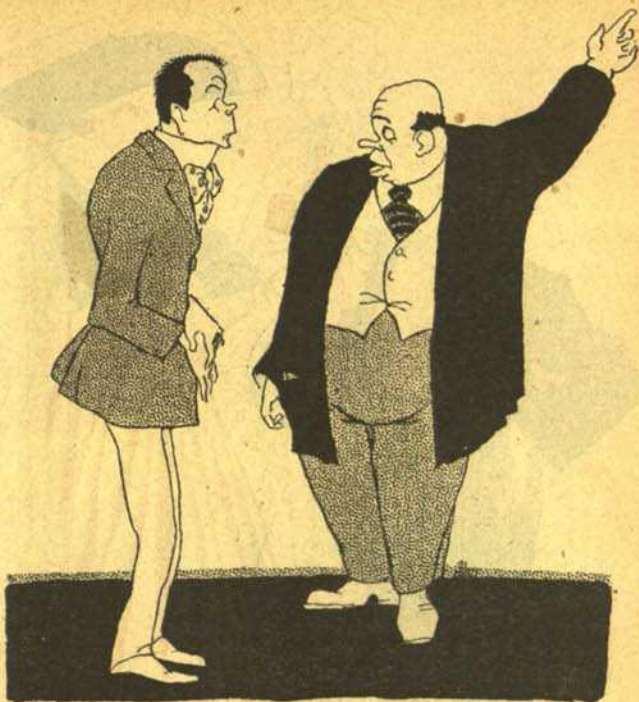
El cas, fou aviat conegut per tot el barri. Tothom li demanava concells,—que fa senyor fulano—perquè encara no's deia Formiguera—per engreixar-se de aquest modo?

—Què faig? Rés, no faig. Ni tant sols menjo.

—Còm!

—Lo que sent! No tasto res.

—Doncs quina vida fa? Deu

«Un home com vostè no coneix Cervantes, el príncep de los «ingenieros» españoles?!»

portar un règimen, deu seguir un tractament, deu fer exercici...

—Quí jo? Romansos faig! Soc incapàs de fer una mateixa cosa quatre dies seguits. L'únic que faig amb afició ja fa deu anys es el xamelo al dòmino.

I els veïns del senyor Formiguera acabaren jugant tots al xamelo per veure si s'engreixaven, però ca! com si no seguissin el tractament...

L'haver-se engreixat tant, el senyor Formiguera, no era cap miracle ni obeïa a cap llei que no fos natural.

Era, sí, un misteri, perquè no es coneixia la causa, però la causa existia i a l'últim es va sapiguer.

Sabeu aquelles formiguetes que un dia s'empassà al xuclar amb la palla d'un granitzat? Doncs, com ja os havia dit avans, les tals formigues se li havien reproduït a dintre seu i li havien fet niu en els saxons del païdor, i li havien fet caminets i li eixien enfora pels conductes naturals, nas, boca, orelles, etc. i quan dormia, o siga quan estava en absolut repòs, mateix que quan la terra està en repòs les formigues treballen transportant grans de blat en professò, li sortien enfora i li baixaven per la panxa i anaven a cercar llunya o proper, el gra de blat, l'engruna de pa, el petit aliment que amb paciència de pare acumulaven en el païdor del senyor Formiguera i el païdor complint amb la seva obligació païa, i el senyor Formiguera s'anava fent gras i rodò com una poma. Les formigues el peixaven diàriament sense saber-ho. I què havien de saber! Quan el veïns n'hagueren esment tothom l'anomenà per «senyor Formiguera» i veusaquí perquè tots els senyors Formigueres que coneixeu—a imatge i semblança d'aquell—tots críen panxa i estàn desganats.

SHI.

(Conversa interrompuda per la censura)

RIALLES DEPORTIVES

¿Rebequeria o ensarronament?

EN la darrera assemblea federativa futbolera, el verb càlid i rogallós d'en Gimeno, ens assabentà d'uns designis rigorosament inèdits i, com es pot suposar, malèfics, que n'én dins la ment exaltada del gloriós representant de l'«Espanya». Ja els meus llegidors saben de què va: allò del sorteig de les dates lliures, procediment que, si s'implanta, ens durà una felicitat futbolística mai somniada. En Gimeno, abans d'infantar el seu genial projecte, degué dir-se:— Mireu que és prou; aquests beneïts d'enfront ho acaparen tot; quan no tenen altre cosa que fer, quan podrien entregar-se a la dolça llibertat del repòs, els passa per la berretina organitzar aconeximents sensorials, sense altre finalitat que fer-se ben-veure d'en

Quimet i dels quatre gats que no saben on passar la tarde dels jorns festius. Què vol dir la vinguda de l'«Atlètic» de Bilbao i del «Madrid» i del «Chaux de Fonds» i del «San Sebastián»? Que per ventura l'«Espanya» s'ha atrevit mai a intentar sisquera que una sabata, una només, bilbaïna, donostiarra, suïça, irunesa, trepitjés, irreverent, la terra mare? Doncs el que l'«Espanya» no faci, no deu consentir-se que ho facin els demés. Aon aniríem a parar? No hi ha més remei, això s'ha d'aclarir, s'ha de reglamentar. Llibertat per a tothom; però que ningú faci el que li dongui la gana sense abans saber si a l'«Espanya» li dóna la gana de que ho faci. Aquesta és la llibertat ben entesa, i tot el demés són sofismes.—Mireu, Gimeno, vos no teniu pas mal cor ni sou capaç de fer cap tort a ningú; tampoc vui creure que l'haver après de memoria tots els aforismes llatins que conté aquell «Pal·las» antic que compràreu als encants, us faci creure que sou omnipotent. Jo crec que algú us ha ensarronat. De rebec ja en sou; però mai dels mais us estarà bé el paper de conspirador; sou massa molsut. Creieu-me; el paper ridícul és el que encarneu millor.

Trapaceries

El secretari del «Samboia» publica a la *Gazeta dels Quintos* una *historia que sembla un conte*. Ben llegit, més aviat un hom s'inclina a creure que es tracta d'un conte històric, que fa referencia a la vida de Sant Boi.

—Havent-hi un saldo de *penaltys* per llogar, tots aquells que en necessitin poden dirigir-se personalment o per escrit a la Societat Anònima «Espanya, Penalty i Companyia», Villarroel, cantonada Rosselló. Sols es llogaràn durant l'estiu, car a l'octubre els propietaris tornaran a fer-ne ús.

—El Rei ha ingressat al «Madrid F. C.» Ja estem així? No hi ha remei, quan tot s'apuja, una cosa o altre s'ha d'abaixar.

La nova Junta del «Barcelona» ha pres possessió del govern del Club. En Peris fa més d'una setmana que no dorm i, cas graciós, a totes hores somnia. Serà de debilitat?

Molt aviat tindrem un altre *cas de rabia* en porta. El delinqüent sembla ésser un Jack que promet donar molt joc.

CORRECUITA.

ALERTA LLEGIDORS

CUCA FERA

esterilitzada per la censura

El millor remei pèl són

INDISCRECIIONS

Ara vegin!

El jorn declina, lentament;
el sol se'n va cap a ponent;
mirant enlaire, es veu el firmament,
si un arbre no us el tapa, irreverent.
Anant d'aquí i d'allà, distretament,
veureu un gran concurs de gent
que va al Passeig de Gracia. Amèn.

Les tardes d'estiu, tenen a Barcelona un encant que encanta, una sublimitat que sublima, una dolcesa que endolceix per més refractari que un hom sigui a les confitures. Les amples vies són amorosides d'una multitud que parla i riu, com parlen i riuen totes les multituds: plegant i desplegant suaument els llavis. Es clar que sempre hi ha algú que riu i parla entre dents; però no és indispensable fer-ne cas: són els que havent escrit una lletra amb aquelles frases dolçíssimament corprenedores de: «no me digas que no, tormento de mis ojos; dígame que sí, porque sí no, mi sino... es la muerte», no han obtingut resposta; els que decidits, vuit dies abans, a realitzar un viatge emocionant pels urals del Turó n'han hagut de desistir per haver esmerçat, durant la setmana, el presupost en horxates valencianes; els que no han anat els tres mesos a fóra per por als mosquits i a la poca paraula dels recaders; els que troben que la platja de la Barceloneta sur mer, és la més deliciosa del món, apojant el seu punt de mira en el fet de trobar-s'hi en ella «La Deliciosa»; els romàntics admiradors d'En Viura, sempre pensatius i cap-baixos, fervents enamorats de *els vells carrers de ma ciutat* i que, arribats a la Plaça de Catalunya, ja es fan la il·lusió de trobar-se als Pirineus o al Canigó; els que pateixen persecució per la miserable justícia... *nominal*; els que sofreixen de l'estómac i altres malures semblants, a conseqüència d'inveterats i irremeiables desballestaments econòmics, que devenen gàstrics de aproximació, i altres i altres. Tots ells, els diumenges a la tarde, s'encaminen, mudats i circumspectes, vers el Passeig de Gracia. Si no us són coneguts no els hi trobareu pas res de particular i fins i tot us semblaran persones satisfetes i de bon passament. En sent al lloc de reunió, el primer que fan és pegar llambregada als bancs de pedra desocupats; si no en queden no hi ha més remei; es fa precis un dissimulat tanteix al portamonedes en previsió de qualsevol exabrupte que es pogués acudir a l'home que cobra les cadires, en un moment de mal humor per assumptes del servei. Ja constituïts els *cenacles*, sota la pampolada exuberant dels platans, comença el discreteix. Una morena de llavis molsuts i mirada penetrant, qui, anc que catalana, arriba a tant el seu espanyolisme que es *pinta* les sabates de piqué amb blanc d'Espanya, conversa melosament amb el seu futur:

—Vaya, no digas, *Cavier*, que aquí hace más fresca que al terrado. Esta verdura de los árboles. ¿Oí que parece que estamos en el enovelado de la fiesta mayor de Molinos de Rey?—Ay sí,—fa ell, tot encantat.—Niña, crida una *mamá* qui du un capell adquirit a la Reforma—no te enfiles así para las sillas que te harás malbien el bestido.

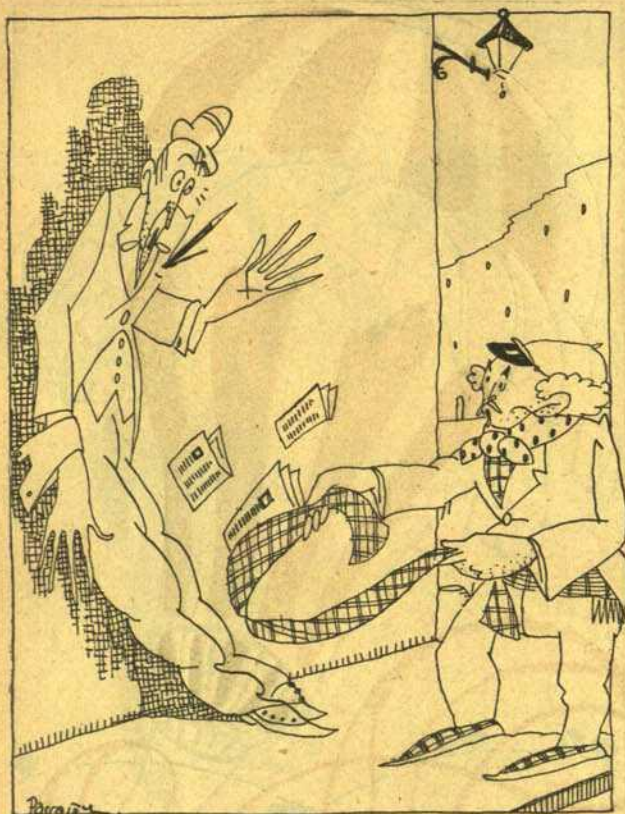
Un jovincel, tot enguantat de blanc, amb un clavell violent al trauc, pentinat a la romana i que exhibeix una elegantíssima cigarrera-anunci, que bé valdria uns vint

Manera de despenjar-se en Dato el dia vuit.

cupóns dels que regalen els establiments «Debray,» encén un cigarret de trenta (nova emissió), i després de llençar cerimoniosament la cerilla, que és de cinc amb capsa de déu, parla així a la seva veïna de cadira, una damisel·la rossa com un fil d'or, una mica xata i amb aires de neurastènica...—A mí que no me vengas con romances de ir por estos montes de Dios a pasar el veraneo; vuelve uno todo torrado del sol y sin apetitos de hacer nada.—Es bien verdadero—diu ella,—en Barcelona hay la mar de divertimientos; y afuera, aunque se esté en una torrita con jardín y agua biba, vaya, que resulta muy aborrecido.—Y encima de todo, ¿en quina parte—afegeix el pollo tot entendrit,—podría contemplar unos ojos como los suyos, que parecen dos fanales eléctricos?—¡Ay! joven por la muerte de Dios, no me hable así que toda me trasbalso. Aii!

Son les vuit tocadés, i ara uns, are altres, emprenen

En Dato al Periodista:—Digues el que vulguis mentres no parlis de res que s'ho valgui.

el retorn al pis, previes afectuoses despedides.—¡Adiós! tantos recuerdos a Felipito; ¿Que bais al Cine mañana?—No; imos el jueves con dos bales del «Indio».—Tú, Nita, ahora que m'enrecuerdo, si ves a Carmencita, la bordadora, le dises que aún aguardo los pañuelos de sonar, de orilla agujereada.—No pases ansia, se lo diré.—¡Adiós!—¡Adiós!

La nit avança, lentament;
la lluna surt tranquilament,
mireu que és prou, a dalt del firmament!
fa un gest pervers i descaradament
mirant a tots cantons, pietosament
es riu de certa llei de gent
que va al Passeig de Gràcia. Amén.

Correspondencia de Tagamanent

Perdonin el nostres llegidors si en aquest número no hi troben la capsalera de la «Correspondencia de Tagamanent». L'amic Roc aquesta vegada s'es deixat entavonar. Figurin-se que ens explicava que en aquelles afraus hi havia aparegut un submarí.

Tagamanent està situat a mil metres sobre el nivell del mar, i és per això que per mica que reflexionin es faràn prou el càrrec de l'absurditat de la nova i de la excessiva bona fè del nostre corresponçal. Pèl demés la censura tampoc hauria deixat passar una cosa aixís.

El restant de la correspondencia es referia a qüestions morals.

Sembla que a Tagamanent els minyons forners tenen la mala costum de parar la fresca al pas de la porta en calçotets i samarreta; també resten així dintre la botiga—de manera que qualsevol parroquiana pot topar-se, a l'impensada, amb la visió desagradable—i aduc—deia en Roc—ixen a cercar aigua a la font pública.

En Roc ignora que en la nostra ciutat mediterrànea això succeeix *cada dia diari*—com deia l'altre—i que ningú s'en queixa ni en protesta.

I de lo que no s'en protesta a Barcelona no deu protestar-ne un pagès de Tagamanent, per corresponçal que sigui.

LA COLA BADADA

MORALISTA.—Els versets no estàn mal, el que hi ha es que la *donzella* no ha fet gran cosa, i en aquest món tots tenim que treballar.

PEGA DOLSA.—No, amic, no transigim amb certs estris ni amb certes bromes un xic groixudes.

NICOLAU PETRAKOLS.—Es poc espiritual i no fa riure gaire. En les tràgiques circumstancies que estem atravessant convé distreure als llegidors.

MITJA CUCA.—No deslligui el *Lión* i procuri trobar termes més xistosos.

A. M. V.—Un poc ignoscent. Tal vegada reduint-lo molt, servirà.

JOAN N. P.—El mateix li dic.

PERE PUIG PONS.—En l'altra edició deiem el què. A tothom li arriba la seva hora. Paciencia.

CONCURSANT QUI HA GUANYAT.—Vostè pot restar tranquil com l'anterior. I *regocijese* que això es qüestió d'avui a demà. I no en faci massa en el «Cabaret Cipriano».

BLATDEMORO.—Tal hi va qui no s'ho creu.

H. PULGÓ.—Faci's el favor de senyalar més directament.

R. R. R.—I quina mala lletra, i quina poca solta, i quin català! Li vénen de herència les tres erres?

ELS FALSIOTS

(Continuació)

—I are?
—Xuuuuut! Xuuuuut!
—Hi han bruixes, crida la Quima.
—Esperits! fa la Maria.
Els dos minyons riuen com beneits.
—No és cas de riurer, tinc por.
—Xuuuuut!
—Mare!
—Xuuuuut!
—No rigueu, ximpls; com dormireu després d'aquest esglai?

—Xuuuuut!
—Pau, les bruixes et criden a l'ordre.
—Ja! ja! ja!
—Pau!
—Joanet! les mans quietes.
—Xuuuuut!
—Are et criden a l'ordre a tu, Joan.
—Ja! ja! ja!
—Jo tinc por.
—Jo també.
—Ja! ja! ja!
—Xut! xut! xuuuuut!
—Mare!

En Joan i en Pau es toquen de colzes i riuen. Llu-nyana se sent una veu.

—Marieta! Quimeta!
—Mani.
—Què és això?
—Bruixes!
—Jesús!
En Pau i en Joan diuen:
—Ja tornem, fins demà.
—No ens deixeu, homes.
—Pro si vénen...
—No ens deixeu, per la mort de Déu.
—Bé Ens quedem.
—Xuuuuut!
—Marieta!
—Quimeta!
—Mani!
—Què és això.
—Xuuuuut!
—Què és això, Quimeta, què és això?
—Senyoreta, bruixes.

En Pau, rient, se decideix i amb una veu com una canonada, respòn:

—Què, bruixes? No en faci cas, senyora. Son olives; olives que han niat al sostre mort.

—Vol dir?
—Dic.
—I què farem?
—Amb el permís de vostès, demà les empaitarem, trencarem els ous del niu o escamparem als petits si ja son nats.
—Pobrets!

—Es la manera de suprimir aquests sospirs, que la Marieta es figura són de bruixes.

—Molt bé Joanet i Pauet, vos espero.

—Bona nit.

—Bona nit.

El senyor torna endarrera i fa:

—Ep! ep!

—Mani.

—Què feieu aquí?

—Pendre la fresca.

—Escoltar les olives.

—Sí, eh? Doncs ves amb cura, Joanet. A la Marieta li convé la vida de poble. Ves si a tu et convé una cambrera per a dòna de ta casa. I tu, Pau, no badis, la Quimeta té les ungles més esmolades que cap gat.

—Prò...

—Es que...

—Romansos. Aquí el reclam no és perdigot. Ala,... a dormir!

La gent se ficà al llit amb més cansament que res, i quan pensaven en descansar...

—Patrap! patrap! patrap!

—Què és això?

—Aquí hi ha algú.

—Qui camina?

—Quimeta!

—Què fan? què dimontri fan?

—Voldriem dormir però no podem. Tenim por. Que no senten?

—Sí.

—Papà!

—Mamà!

—Nenas, què teniu?

—Por! que no senten?

—No.

—Patrap! patrap! patrap!

—Papà! Mamà!

—Senyoret!

En el menjador es troba tota la família, ell amb camisa de dormir, elles amb refajos, les minyones tapades amb els cobrellits, se sent novament:

—Patrap! patrap! patrap!

—Hi ha gent... hi ha gent.

—Lladres!... Lladres!

El senyor agafa l'escopeta. Les dones xisclen. El senyor surt a fora i tira dos trets.

Arriben veïns que pregunten astorats què ha passat per aquells varals.

En Pau riu com un ximple, en Joanet també.

La Marieta pregunta a en Joan:

—De què rius?

—I no vols que rigui, dòna?

—Be, i els lladres?

—Les olives, senyor, les olives, respòn en Pau.

(Seguirà)

